

## PARIIS - SUURSUGUSE AJALOOGA LINN

**1. Päev** – Saabumine Pariisi rahvusvahelisele Charles de Gaulle'i lennuväljale, kus teid ootab meie esindaja. Seejärel suundute te neljatuunnisele ajaloolise Pariisi ekskursioonile.

Pärast suundute te ekskursioonile suursugusesse Louvre'isse. 2,5 tunni jooksul on teil võimalik nautida kutselise giidi juhendamisel maailma kultuurišedöövleid. Louvre ei ole ainuüksi arhitektuurimälestis ja prantsuse kuningate kunagine residents, vaid ka üks maailma kuulsamaid muuseume. Siia on kogutud kõige erinevamatest eksponaatidest koosnev rikkalik kollektsioon. Louvre'ist võib leida nii Assüüria paleede bareljeefe, Egiptuse maale kui ka palju muud. Selle pikapeale paleeks muutunud keskaegse kindluse ehitamist alustas 12. sajandi lõpul Philippe II Auguste. Edaspidi said Louvre'ile osaks sagedased ümber- ja juurdeehitused, mis muutsid hoone välimust tundmatuseni. Aastad läksid ja kuningad vahetusid. Mõned neist eelistasid elada Louvre'is, teised väljaspool seda, ent igaüks neist lisas midagi palee välimusse.

Seejärel võite te jalutada mööda maailma vanimat parki Tuileries' aeda, mis on ühtlasi ka Prantsusmaa suurim park. Vaieldamatult on Tuileries' aed üks maailma kauneimaid parke, mille planeering on tänapäevani kõigile pargikujundajatele eeskujuks. Tuileries tähendab prantsuse keeles telliskivitehast. Ja tõesti, Tuileries' aed rajati 16. sajandil endise karjääri kohale, millest oli kaevandatud savi keraamiliste plaatide valmistamiseks. 1559. aastal rajati Katariina di Medici käsul Tuileries' palee, mis oli ümbritsetud suure Itaalia stiilis aiaga. See aed meenutas kuningannale tema kodulinna Toscanat. Siia rajati hiigelsuured lillepeenrad, kaevati basseinid, piirdeaiad asendati kõrgete terrassidega ning rajati laiad alleed, mille pikendused muutusid aja jooksul sellisteks kuulsateks tänavateks nagu Champs-Élysées või Rivoli. Louis XIV ajal muudeti Tuileries' aiad õukondlaste jalutuskohast avalikuks vabaaja veetmise paigaks. Juba 18. sajandil oli park varustatud kõikvõimalike pingikeste, müügilettide ja kohvikutega, mis pidid muutma küllastajate elu mugavamaks. 1989. aastal otsustasid linnavõimud maailma vanima pargi taastada, säilitades selle ajaloolise kujunduse. Seejuures ei jätud kasutamata võimalust kaunistada parki ka mõningate kaasaegsete skulptuuridega. Tuileries asub autoliiklusest ja linnakärast eemal. Pargi 25 hektaril valitseb rahu, vaikus ja linnulaul ning lillepeenarde ja pargipuude vahel laiutavatel muruplatsidel rõõmustavad silma purskkaevud, basseinid ja skulptuurid. Mõeldud on ka kultuurse puhkuse võimalustele. Tuileries' aia territooriumil on kaks muuseumi: rahvusgaleriid Jeu de Paume ja Musée de l'Orangerie. Muide, need kaks muuseumi paiknevad legendaarse Tuileries' palee varemetes, mille kaunistuseks aed omal ajal rajati. Praegu oleme Tuileries' aia uue õitsengu tunnistajaks, sest sellest on saanud samasugune Prantsusmaa sümbol nagu Champs-Élysées'st, Eiffeli tornist või Versaille'st.

Pärast võite jalutada Champs-Élysées'l ja külastada Triumfikaart. Champs-Élysées on üks Pariisi peamagistraale. Oma nime on tänav saanud Kreeka mütoloogilisest Elüüsimist. Kreeka mütoloogias oli Elüüsim (Elüüsimi väljad) osa maa-alusest kuningriigist, õiglaste surnud hingede elupaik. Elüüsimi väljad olid kui vagade hingede paradiis, kus elasid jumalalt surematuse saanud kangelased.

Pariisi Elüüsimi väljad laiuvad Concorde'i väljaku ja Triumfikaare vahel (laius 71 meetrit, pikkus 1915 meetrit). Pariisi kahe tuhande aastase ajaloo võrreldes võib Champs-Élysées'd pidada võrdlemisi nooreks. 14. juulil (Bastille' vallutamise aastapäeval) ja 11. novembril (Esimese maailmasõja lõpu aastapäeval) korraldatakse Champs-Élysées'l traditsioonilisi sõjaväeparaade. Suurte pühade ajal kogunevad siia tohutud rahvamassid – nii oli see näiteks 14. juulil 1989, Suure Prantsuse Revolutsiooni 200. aastapäeva tähistamise ajal. Nii oli see ka 12. juulil 1998. aastal, mil Prantsusmaa tuli esmakordselt jalgpalli maailmameistriks – tollal kogunes Champs-Élysées'le üle kolme miljoni inimese! Champs-Élysées'l on palju kinosid, kuulus kabaree Lido, hiiglasuur muusikakauplus Virgin Megastore ja turismi keskbüroo, kust on võimalik saada Pariisi vaatamisväärsusi tutvustavaid buklette ja prospekte. Champs-Élysées on Pariisi kõige külastatavam vaatamisväärsus: seda külastab iga päev 300 000–500 000 inimest.

Teil on võimalik õhtustada ühes paljudest Pariisi hubastest kohvikutest, seejärel viiakse teid hotelli.

**2. Päev** – Pärast hommikusööki suundute te viietunnisele ekskursioonile Versaille'sse või Trianoni.

Louis XIV-i oli Prantsusmaa kuningavõimu absoluutset vägevust kehastava Versaille rajamiseks mitmeid põhjuseid. 17. sajandil muutus Prantsusmaa kiiresti võimsaks impeeriumiks, ent selle pealinn

Pariis nägi endiselt välja nagu provints. See ei vastanud Prantsusmaa uuele seisundile maailmas. Pääkesekuningas Louis XIV, kes ei kannatanud sentimentaalse Pariisi-armastuse all, võttis ilma erilise kõhkluseta vastu otsuse rajada uus kuninglik residents. Kogu õukond lahkus tema võimuloleku pikkadeks aastakümneteks Pariisist ning Prantsusmaa ja järelikult ka paljude teiste riikide saatust juhiti sisuliselt Versaille'st. Versaille pidi saama mitte lihtsalt kuninga residentsiks, vaid tema võimu sümboliks ja Prantsusmaa imagoks. Versaille kehastas impeeriumi võimsust ja uut stiili. Barokilembeses Euroopas võitles Prantsusmaa kindlameelsest klassitsistlike väärtuste eest. Versaille'i ennenägematute mõõtmetega park ei jää paleest millegi poolest maha. Keset kuningliku aedniku (sisuliselt maastikuarhitekti) hoolsa käega kujundatud muruplatsikesi ja metsasalusid puhkevad veelilledena õitsele rohkearvulised purskkaevud. See oli 17. sajandi insenerimõtte ime. Versaille' pargis on mitmeid väikseid, tagasihoidikumaid ja hubasemaid paleesid. Versaille' aiad nende skulptuuride, purskkaevude, basseinode, kaskaadide ja grottidega muutusid peagi Pariisi ülikute hiilgavate õukondlike pidustuste paigaks. Teatud mõttes kujutas kogu see palee- ja pargiansambel endast hiiglaslikku lava. Teatritegemise traditsiooni jätkasid ka Louis' järeltulijad, eriti Marie Antoinette, kes ehitas siia oma teatri, milles ka ise mängis.

Versaille' pargid võtavad enda alla 101 ha. Siin on palju vaateplatvorme, alleesid ja promenaade, ka on olemas Suur kanal, õigemini terve kanalite süsteem, mida nimetati Väikeseks Veneetsiaks. Ka Versaille' palee mõõtmed on hämmastavad: selle pargipoolse fassaadi pikkus on 640 meetrit, hoone keskel asuv Peegelgalerii on aga 73 meetrit pikk. Alates 1682. aastast saab Versaille'st kuninga alaline residents ja peagi asub siia kogu kuninga õukond. Versaille muutub ideaallinnaks. Kogu palee- ja aiaansambli tohutus suurel territooriumil ei ole ühtegi juhuslikku joont. Iga arhitektuurilise või dekoratiivlemendi asukoht on läbi mõeldud ja allutatud rangele matemaatilisele loogikale. Louis XIV armastas teatrit, seepärast muutis ta kogu õukonna elu Versaille's pomposseks etenduseks.

Edasi suundute te Invaliidide varjupaika (L'hôtel national des Invalides). See ekskursioon sobib inimestele, kes tahaksid Prantsusmaa ajaloost rohkem teada saada ja süüvida kuulsusrikkasse Napoleoni ajajärku. Invaliidide varjupaika peetakse Prantsusmaa sõjalise kuulsuse kehastuseks. Pärast kaotust Waterloo lahingus ja teist troonist loobumist saadeti Napoleon Püha Helena saarele, kus ta ka suri. Alles 1840. aastal, 19 aastat pärast Napoleoni surma ja 25 aastat pärast tema pagendusse saatmist toodi Bonaparte'i põrm pidulikult Pariisi ja maeti ümber Invaliidide varjupaika. Sündmuse pealtnägijate sõnul oli sel päeval tunne, et kõik prantslased on kogunenud oma imperaatorit viimsele teekonnale saatma. Sarkofaag Napoleoni põrmuga seisab praegugi Invaliidide varjupaiga kiriku keskel avaras hauakambri. Seda ümbritseb dekoratiivne marmorist piire. Igaüks, kes tahab sarkofaagi näha, peab toetuma rinnatisele. Seejuures, soovite te seda või mitte, peate te kummarduma ja võtma müsi peast ära, avaldades sel viisil Bonaparte'ile austust. Bonaparte'i sõjaliste saavutuste tähistamiseks on märgistatud sellised lahinguväljad nagu Marengo, Austerlitz ja Jena. Siinsamas hoitakse Napoleoni kaabut, mida väepealik kandis Preussisch-Eylau lahingus, tema mõõka ja Auleegioni ordenit.

Suure väepealiku hauakambri kõrval on Rooma kuninga (Napoleon I poja ja tema teise naise, austerlanna Marie-Louise poja) haud. Kiriku neljas kabelis puhkavad Napoleoni relvavennad ja sugulased: Prantsusmaa marssalid Vauban, Foch, Turenne ja Lyantey, kindralid Bertrand ja Duroc ning imperaatori vennad Joseph ja Jerome. Siin on ka Marseljeesi autori Joseph Rouget de Lisle'i haud. 1821. aasta kevadel muutus salapärase haigus, mille all Napoleon kannatas, ägedamaks. Enne surma käskis Napoleon mätta end kullatud kupliga kabelisse, kust avaneks vaade jõe ja mis oleks nähtav igast Pariisi punktist. Invaliidide varjupaiga kirik sobis selleks suurepäraselt. See asub kesklinnas ja sellest avaneb vaade Seine'i jõe. 1989. aastal kaeti kiriku kuppel ja selle dekoratiivdetailid uuesti kullaga. Selleks kulus 12 kg kulda. Invaliidide varjupaigas asuvas sõjaväemuuseumis on välja pandud sadu komplekte lahinguvarustust, Esimesele maailmasõjale pühendatud ekspositsioon ja Teisele maailmasõjale pühendatud interaktiivne ekspositsioon.

Pärast heidate te pilgu Sainte-Marie-Madeleine'i kirikusse, mis on üks Pariisi kuulsamaid arhitektuurimälestisi. Kirik on ehitatud Kreeka-Rooma templi eeskujul Napoleon Bonaparte'i ajal viimase võitude tähistamiseks. Hoonet ümbritseb 52 monumentaalset skulptuuridega kaunistatud korintose sammast, fassaadi sammaskotta viib trepp, tohutus suurel frontoonil on stseen Viimsest kohtupäevast, mis kujutab Kristuse jalge ees põlvitavat Püha Marie-Madeleine'i. Sama mastaapne on ka suure lõõvi ja poolkaarekujulise altariosaga interjäär. Valgus tungib kirikusse läbi katuseakende.

Pärast seda suundute te jalutuskäigule Pariisi kõige omapärasematesse kvartalitesse. Pariisi

põhjaosas asuv Montmartre'i mägi on linna kõige kõrgem koht. Montmartre oli ja jääb üheks Pariisi kõige maalilisemaks kvartaliks. Kvartal asub 130 m kõrgusel lubjakivikünkal, kus legendi kohaselt raiuti 272. aastal pea maha Pariisi esimesel piiskopil pühal Denis'i (Saint Denis). Kogu 19. sajandi jooksul tõmbas Montmartre ligi kunstnikke, kellele boheemlus tähendas eelkõige vabadust, kunstile pühendumist ja keeldumist kõigist muu maailma konventsionaalsustest ja kohustustest. Iga kunstnik, nii kõige kuulsam kui ka täiesti tundmatu, jättis Montmartre'ile oma elu ja loominguga kustutamatu jälje. Ka praegu on Montmartre'i rajoon tulvil siin elavaid ja töötavaid inimesi, kes täidavad siinsed kitsad käänulised tänavad, vanaaegsed poekesed ja suitsused kohvikud oma kunsti ja mõõduka elurütmiga.

Montmartre'i mäel asub Sacré Cœur'i kirik, mis on oma nime saanud Kristuse Puhta Südame pühade järgi (Sacré Cœur tähendab prantsuse keeles puhast südant) ja on püstitatud 1870. aasta Prantsuse-Preisi sõja ohvrite mälestuseks. Kirik otsustati ehitada väga haruldasest lubjakivist, millel on imelised omadused: veega kokkupuutumisel kattub lubjakivi õhukese valge kihiga, mis päikese käes särab ja säätendab. Just sellest on tingitud kiriku eriline sära päikesepaistelisel päeval. Kirikutorni kõrgus on 94 meetrit, selle arhitektuur on aga ainulaadne. Asi on selles, et ehitust alustanud peaarhitekt ei elanud hoone valmimiseni, vaid suri üheksa aastat pärast ehitustööde alustamist. Enne tööde lõpulejõudmist jõudsid hoone kallal kätt proovida veel viis arhitekti, kellest igaühel olid oma eelistused. Selle tagajärjel omandas kirik omapärase välisilme. Näiteks muudeti ehitustööde käigus kirikukuplite kuju ja kõrgust, mille tulemusena need muutusid munakujulisteks; algselt Lõuna-Prantsusmaa stiilis kavandatud kellatorn aga võttis Bütsantsi koolkonnale omased vormid. Kiriku ehitus jõudis lõpule 1923. aastal, sisekujunduse lõpuleviimine aga võttis veelgi rohkem aega. Kohe pärast ehituse lõpetamist hakkasid levima jutud kirikus aset leidnud imelikest juhtumitest. Erinevate saladuste poolest suudab Sacré Cœur'iga võistelda ehk ainult Piemont – süngete saladuste ja müstiliste lugude linn. Parim vaade Sacré Cœur'i kirikule avaneb kiriku juurde viiva 237 astmega trepi jalamilt. Trepist vasakule jääb Jeanne d'Arc'i kuju, vasakule aga Saint Louis' skulptuur. Kirikuväljakult avaneb kordumatu vaade linnale. Selge ilmaga on siit näha 50 km kaugusele. Kiriku arhitektuuris on põimunud bütsantsi, gooti ja romaani stiilid. Tänapäeval on Sacré Cœur'ist saanud prantslastele samasugune rahvuslik mälestusmärk nagu Triumfikaar või Eiffeli torn.

Église Saint-Eustache on üks Pariisi ilusamaid kirikuid. Eelmine, 13. sajandil rajatud kirik jäi rikastest kaupmeestest koosnevale kogudusele väikseks. Nii alustatigi 1532. aastal uue suure kiriku (pikkus 100 m, laius 44 m, võlvialune kõrgus 34 m) ehitamist. Eeskujuks võeti Pariisi Jumalaema kirik. Hoone arhitektuuris on kõrvuti gooti elementidega ka renessansiaegseid konstruktsioone ja kaunistusi – näiteks on lõunafassaadil kaks tornikest, kuhu viivad keerdtrepid, katuseviil on aga kaunistatud pödräpa skulptuuriga (legendi kohaselt nägi Püha Eustatius (Eustache) pödra sarvede vahel risti ja läks seepeale üle ristiisku). Kiriku sisekujunduses hämmastavad gooti stiilis võlvid oma kõrguse ja suursugusega. Kooriakendel on säilinud 17. sajandist pärit kaunid vitraažid, millel on kujutatud Püha Eustatiust ümbritsetuna apostlitest ja kirikuisadest. Rohkearvuliste maali- ja skulptuuriteoste hulgas on Pigalle'i skulptuur „Madonna lapsega“, Colbert'i hauamonument, mis on tehtud Le Bruni eskiiside põhjal, kujudega kaunistatud Coysevox' töö „Palverändurid Emmauses“ ja noore Rubensi looming.

Teil on võimalik õhtustada ühes paljudest Pariisi hubastest kohvikutest, seejärel viiakse teid tagasi hotelli.

**3.Päev** – Pärast hommikusööki hotellis suundute te neljaks tunniks iidseesse kuninglikku Saint-Denis' kloostrisse, mis on sajandite jooksul olnud Prantsusmaa poliitilise, vaimu- ja kunstielu keskus.

See klooster kujutab endast kirikut, mida algselt nimetati basiilikaks ja mis kõrgub endise surnuaia kohal, kuhu on maetud Püha Dionysius (St. Denis). Pühaku elulugu on muutunud legendiks. Üks legende kinnitab, et püha märter jõudis Saint Denis'sse, kandes kätel oma maharaiutud pead. Ajavahemikul 5.–17. saj püstitati tema matmiskohta mitu templi. Lisaks Karl Suure poolt 775. aastal rajatud Karolingide dünastia hauakambrile peidab basiilika ka kahe olulise templiarhitektuuri evolutsiooni suunanud rajatise mälestust.

Juba keskajal tuntud koha – Püha Dionysiusi kloostri – saatus on seotud prantsuse monarhia saatusega, sest just siia on maetud paljud kroonitud pead. Esimeseks Saint-Denis'sse maetud monarhiks oli kuningas Dagobert. Hiljem maetakse siia mitu Karolingide dünastia võimsat esindajat, nende seas Karl Martell, Pippin Lühike ja Karl Kiilaspea. Pärast Hugues Capet'it maeti peaaegu kõik Kapetingide dünastia liikmed Saint-Denis'sse. Sellesse kuninglikku nekropoli on maetud 42 kuningat,

32 kuningannat, 63 printsit ja printsessi ning 10 Prantsusmaa väljapaistvat riigitegelast. Üle 70 renessansiaja monumentaalse hauakambri muudavad Saint-Denis' basiilika üheks 12.–16. sajandi hauaskulptuuride olulisemaks mälestiseks. See jääb alati maailma arhitektuuripärliks ja prantslaste rahvuslikuks uhkuseks. Seejärel teete te jalutuskäigu Bastille'i kvartalis ja asute sisse Hugo muuseumi. Hugo muuseum asutati 1902. aastal kirjaniku 100. sünniaastapäevaks. Aastatel 1832–1848 elas kirjanik koos oma südamedaami Adèle Foucher'ga Vogeeside väljakul (Place des Vosges) Rohan-Guéménée eramu kolmandal korrusel. Muuseumi väljapanek jutustab kirjaniku elust alates tema sünnist kuni pagendusse saatmiseni 1852. aastal. Hugo rohkearvuliste portreede ja tema kaasaegsete poolt kirjaniku poeemidele ja romaanidele loodud illustratsioonide hulgas torkavad silma Hugo enda tööd, mida on üle neljasaja. Need on tema rännakute ajal tehtud sule- ja akvarellieskiisid ning aktid.

Edasi liigute te Opéra Garnier juurde, kus võite einestada ühes paljudest lähedal asuvatest kohvikutest. Samuti võite te pilgu heita Garnier' paleesse, mis oli Louis XIV poolt 1669. aastal asutatud Pariisi Ooperi kolmeteistkümnes hoone. Hoone ehitati Napoleon III käsul parun Haussmanni poolt algatatud Pariisi suure rekonstrueerimisprojekti raames. 15 aastat (1860–1875) kestnud ehitustööd katkesid korduvalt küll 1870. aasta sõja, küll impeeriumi langemise ja Kommuuni tõttu. Seepärast avati Garnier alles 15. jaanuaril 1875. 2000. aastal restaureeriti Ooperi fassaad täielikult, mille tulemusel muutus see uuesti mitmevärviliseks, fassaadi kaunistavad kujud aga kuldseks.

Pärast põnevaid ekskursioone toimetatakse teid tagasi hotelli.

**4. Päev** - Pärast hommikusööki vabastate te hotellitoa ja suundute outlet-kaubamajja ostlema. Outlet-šoppamise mõte on selles, et lubada endale luksuskaupa taskukohase hinnaga. Trendikates outlet-kauplustes ulatuvad möödunud hooaegaegade kollektsioonide allahindlused 70 protsendini. Sellised tavaliselt linnast väljas asuvad kaubanduskeskused on kõikjal väga populaarsed. Inimesed tulevad siia terveks päevaks, et külastada moodsaid rõivakauplusi ja süüa lõunat kohalikku kööki pakkuvas restoranis, õhtul aga nautida vabaõhulaval esitatavat elavat muusikat Seejärel toimetatakse teid lennujaama ja te naasete Tallinna, tulvil kõige fantastilisemaid elamusi.

**NB! Jätame endale õiguse teha muudatusi reisiprogrammis.**



**Ringreisi hind sisaldab: HIND 3190.-**

- kõigi ekskursiooniprogrammi kuuluvate turismiobjektide piletid; • buss kogu reisi vältel;
- giidi-ekskursioonijuhi teenused

**Lisatasu eest:** • toitlustamine

#### **PÕHIPAKETT:**

**Lennu- ja majutuse hind.**

Citea Maison Alfort (BB)		22.11.2010 - 25.11.2010	4 päeva	<b>5990 EEK / 383 EUR</b> <del>6490 EEK</del>
Best Western Premier Amiral Hotel (BB)		22.11.2010 - 25.11.2010	4 päeva	<b>9090 EEK / 581 EUR</b> <del>9590 EEK</del>

#### **CITEA MAISON ALFORT - hommikusöökidega**

<http://www.citea.com/hotel/en/Apparhotel/16/26/Description/Citea-Maisons-Alfort---.html>

Hotell asub metroojaamast 200 meetri kaugusel, mis teeb Pariisi kesklinna jõudmise lihtsaks. Hotelli läheduses on palju kauplusi ja kaubanduskeskusi. Nautige Marne'i jõe kaldal asuvate kohvikute hubast õhkkonda, jalutage Bois de Vincennes'i pargis ja tehke tutvust keskaegsete lossidega. Tänapäevases stiilis hotellis on 85 mugavalt sisustatud apartementi, mis on mõeldud 1–4 inimesele. Toas on telefon, kaabel-TV ja veekeetja. Vannitoas on dušš või vann. Hommikusööki pakutakse hotelli kohvikus. Lõuna- ja õhtusööki on võimalik süüa hotelli restoranis. Siin pakutakse teile ka kordumatuid Prantsuse veine

#### **BEST WESTERN PREMIER AMIRAL HOTEL - hommikusöökidega**

<http://www.amiralparishotel.com>

Hotell asub Ladina kvartalist mõneminutilise jalutuskäigu kaugusel. Hotellis on 48 tuba, sealhulgas luksnumbrid. Mõnedest tubadest avaneb vaade väiksele talveaiale ja õitsvatele terrassidele. Osad

toad on mõeldud erivajadustega inimestele. Hotelli on lubatud kaasa võtta ka lemmikloomi. Registratuuris on pagasi hoiuruum, hotelli lähedal on pesumaja. Hotellis on Internet. Toas on kliimaseade, kaabel-TV, seif, laud ning vannituba duši, fõõni, hommikumantlite ja pesemistarvetega. Hotellis töötab baar.

Hotellis on soojendatav hüdro-massaaziga sisebassein (12 x 6 m). Kui soovite puhata või lihtsalt sõpradega juttu vesta, võite seda teha hotelli baaris. Teie käsutuses on ka väike fitnessisaal jooksuradade ja velotrenazööriga.